

handlet, er et Skrift af afdøde Stiftamtmand Tetens om det danske Skatte- og Afgiftsvæsen, hvori den ærede Minister vil finde udtalt netop den samme Tankegang, som er gjort gjældende fra Udvalgets Side. Hvad der praktisk er Spørgsmaal om, er, om det Offentlige kan være berettiget til at paalægge Eierne af Kirketienden at bære særegne Omkostninger for at holde Tienden sammen, og det formener Udvalget, at der i alt Fald ikke er tilstrækkelig Anledning til. Jeg troer, at det tør man ganske trygt og roligt overlade til Kirketiendebeierne selv og deres egen fornuftige Interesse, uden at det Offentlige bør gjøre det til en Tvangssag.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Jeg har allerede bemærket, at man meget godt kan saaledes fremstille Begrebet Byrde, at Forholdet bliver et ganske andet, end det oprindeligt er, men den ærede Ordfører gjendrev ikke min Paastand om, at det kan være af særlig Interesse for det Offentlige at vaage over, at ikke Noget af Kirketienden forkommer, men at den bliver ved Kirken. Det Offentlige har virkelig her en stor og vigtig Interesse at vaage over. Jeg skal anføre et Exempel, der tillige maaskee viser, hvorledes den af den ærede Ordfører fremsatte Opfatning i Forretningstilværelsen kan give Anledning til Vildfarelse. Vi have seet det Tilfælde, at Kirkeeieren solgte Gaarden bort fra Kirken uden at faae Ministeriets Approbation. Efter at have solgt Gaarden bort og stiftet Kjøbesummen til sig, sælger han dernæst Kirken med Kirketienden. Nu er det aabenbart, at Kirkenes Ret til Gaarden er aldeles usvækket, Kirkeeieren kan ikke sælge Gaarden bort fra Kirken, det er han ikke berettiget til; men ved at læse Udvalgets Betænkning vil den Forestilling let paatrænge sig, at det var Noget, der kunde gjøres. Saasnart den ærede Ordfører kan sige, at det er ligegyldigt, om der ligger f. Ex. 100 Td. Byg eller 50 Td. Byg til Tienden, saa vil jeg følge ham; men er det ligegyldigt for det Offentlige? Nei, for det Offentlige er det af særdeles Vigtighed, at Kirken beholder al Tienden, og i saa Henseende troer jeg ikke, at det kan siges, at Kirkenes Interesse falder sammen med Tiendebeierens Interesse. I det Tilfælde,

jeg nævnte, kunde meget let Gaarden være gaaet tabt for Kirken, thi Kirkeeieren havde stiftet Kjøbesummen til sig, og han led altsaa ikke noget Tab. Paa samme Maade kunde man tænke sig Overenskomster, ifølge hvilke Kirkeeieren for en Sum, som han stak til sig, overlod Tiendehyrerne at blive frie for Tiendeafgiften; disse vilde derved blive førte bag Lyset, da Kirkeeieren ei havde nogen Myndighed dertil, og for det Offentlige er det, naar saadanne Retshandeler ere trukne hen i lang Tid, overordentlig vanskeligt at raade Bod derpaa uden Ubillighed. Det er disse Grunde, der have bevæget mig til at tilraade, at denne Bestemmelse med Hensyn til Kirketienden bliver optaget, og jeg haaber ogsaa, at det vil erkendes, at det er velbegrunder, at det Offentlige har en stor og vigtig Interesse af, at Kirkenes Eiendomme bevares, og at de samme Grunde, der have bevæget til at gaae ind paa, at Præstetienden bevares, ogsaa maae bevæge den ærede Forsamling til at gaae ind paa Tilveiebringelsen af Midler til at bevare Kirkenes Tiender, saa at de ikke stydes bort. At det kan være forbundet med Udgifter — for Tiendebeieren — ja, det er jo ikke mere, end hvad der er Tilfældet med al anden Eiendom, at den saa paa den ene, saa paa den anden Maade kan medføre Udgifter; vil man være fri for Udgifter af den Natur, saa er den eneste Maade at opnaae dette paa, slet ingen Eiendom at have.

Ordføeren: Jeg er fuldkommen enig med den høitærede Minister i, at Overenskomster af den Natur, som han i Slutningen af sit Foredrag berørte, og hvorved Kirken kunde komme til at lide, vilde det Offentlige, og det med god Føie modsætte sig. Men jeg seer ikke, at deri ligger Andet, end hvad vi ere enige om, at der paahviler Eierne af Kirketienden særegne Forpligtelser ligeoverfor det Offentlige, men jeg seer ikke, at dette skulde kunne bidrage til at tilintetgjøre den Anstuelse, at Kirketiendebeierens Ret er en privat Ret, som ikke uden streng Nødvendighed skal paalægges nye Byrder.

Indenrigsministeren: Jeg skal tillade mig at bringe i Erindring, at i den Lov,